

Rovenské AKtuality

srpen 2015

RAK

SLOVO STAROSTY

Vážení roveňáci,

v tomto vydání informačního občasníku RAK Vám sdělujeme aktuální informace o připravovaných a probíhajících akcích v obci. Nejvíce aktuálních informací je diskutováno na zasedáních zastupitelstva obce, proto Vás vyzýváme k hojné účasti na těchto zasedáních. Při nejlepší vůli není možné vše detailně popsat v RAKu. Níže jsou uvedeny základní fakta.

Co se v současné době děje v obci

1) Po provedeném zateplení pláště budovy obecního úřadu s výměnou oken, dveří a výstavbou výtahové šachty je osazen vlastní výtah. Probíhá dokončování stavebních úprav celé budovy s parametry bezbariérovosti. Jedná se o rekonstrukci sociálního zařízení v obou patrech, zbudování mužských a ženských šaten pro zaměstnance obce v nevyužívaných prostorách přízemí budovy. Vybouráním zděných příček v přízemí budovy došlo ke zprůchodnění celého přízemí z jednoho vstupu. Byla provedena generální oprava soustavy ústředního vytápění s výměnou všech otopných těles vč. osazení termostatických hlav. Generálně byly opraveny v celé budově rozvody elektroinstalace, pitné vody a odpadní vody. Byla zhotovena vzduchotechnika v šatnách a sociálním zařízení, postaven nový nerezový komín a úpravou prošla i velká zasedací místnost. V současné době jsou stavebnímu úřadu dodány podklady pro odsouhlasení „Změny stavby před dokončením,“ následně bude provedena kolaudace výtahu a rekonstruovaných prostor. Po kolaudaci výtahu dojde k opravě zbylých dvou místností v přízemí a podlah od vstupu ze schodiště, čímž by měly být práce ukončeny. Při těchto stavebních pracích se snažíme využívat zaměstnance obce a místní řemeslníky (pánové Kašpar, Wagner, Straka, Klimeš), kteří odvádí precizní odbornou práci, za kterou jim děkují.

2) V srpnu byly zahájeny práce na stavbě „Revitalizace obce Rovensko.“ Toto dílo obnáší opravu místních komunikací za obecním úřadem v úseku pan Kunert - Fingerovi a Krňávkovi – Grossovi. Bude provedena rekonstrukce chodníku v úseku od autobusové zastávky (od Postřelmůvky) ke Galerii Kafe (Olbertovi). Na tuto akci v hodnotě 5.955.000,- Kč (podíl obce cca 1.800.000,- Kč) jsme splnili podmínky pro obdržení podpory v 1. a 2. kole žádosti o dotaci z Regionálního operačního programu Střední Morava a měla by být poskytnuta obci dotace. S prováděním stavby budou spojeny částečné uzavírky chodníků a místních cest. Prosím všechny o toleranci a vzhledem k bezpečnosti respektování těchto omezení.

3) Obec obdržela dotaci ze Státního fondu životního prostředí České republiky na akci „Nádoby na bioodpad v obci Rovensko“ – tomuto je věnován samostatný příspěvek místostarosty pana Wagnera, dovoluji si jen malou poznámku. Musíme si všichni uvědomit fakt, zejména při nakládání s bioodpadem (což je většinou tráva), ano obec má ze zákona povinnost zajistit likvidaci - krok „A“, ale ruku v ruce s tímto jde krok „B“, že toto musí „někdo“ zaplatit = obec = my všichni... Proto rozhodlo zastupitelstvo obce o podání žádosti o dotaci na domovní kompostéry = předcházet vzniku bioodpadů. Jeví se nám nelogické odvážet trávu z vesnice a ještě za to platit.

Revitalizace a nádoby na bioodpad lze nazvat „fofr“ dotačními akcemi, protože v roce 2015 musí být vše hotovo = žádost o dotaci, výběr zhotovitele (dodavatele), vlastní realizace, úhrada a vyúčtování poskytovateli dotace. Věřím, že po uskutečnění výše uvedených akcí budeme mít Rovensko hezčí a hlavně lépe a bezpečněji průchodné.

Informace, odpadní voda a pitná voda + vrt pitné vody

Odpadní voda

Rok 2014 je první, kdy byla celoročně provozována splašková kanalizace. Na základě zjištěných měření lze vyhodnotit výsledky tohoto plného provozu. Jsme v limitu směrného čísla 35 m³ odpadní vody na osobu a rok daného vyhláškou k zákonu o vodovodech a kanalizacích (průměr na občana v obci Rovensko v roce 2014 činil 34 m³).

Po počátečním technickém „vyladění“ provozu čerpací stanice se dá říct, že kanalizace funguje dobře. Děkuji všem občanům za zodpovědný přístup a dodržování zákazu vyhazování hygienických potřeb (zejména vlhčených ubrousků) do WC. Oznamuji těm, kteří nemají zkrácené nástavce šachet (vlnovce) u svých domovních šachet, že tyto je možné zkrátit, tak, aby víko bylo cca 10 cm nad okolním terénem. Tímto je zabráněno vtékání vody při deštích a jarnímu tání sněhu.

Pitná voda + vrt pitné vody

V současné době odebíráme vodu od Šumperské provozní vodohospodářské společnosti Šumperk. U nově zhotoveného vrtu pitné vody je třeba před uvedením do provozu provést dlouhodobé (cca půlroční) čerpání a odběry vzorků vody. Budou sledovány hodnoty železo a mangan. Vzhledem k provádění jiných akcí (zejména dotačních, uvedeny na jiném místě výtisku RAK), které mají v současné době větší prioritu, nepředpokládám, že čerpání bude provedeno v letošním roce. Myslím si, že nejde o nijak závažný problém, protože obec je dostatečně zásobena kvalitní pitnou vodou. Vrt je zhotoven a čerpání lze uskutečnit v následujícím období.

Josef Šincl, starosta obce

Místostarosta

Vážení občané,

dovoluji si Vás informovat o úspěšnosti naší obce v získání dotace ze Státního fondu životního prostředí České Republiky pro projekt „**Nádoby na bioodpad v obci Rovensko**“. V tomto projektu bude pořízeno 250 ks kompostérů pro občany a svozové vozidlo s kontejnery pro odvoz bioodpadu z veřejného prostranství, který bude svážen na kompostárnu v Zábřehu. V současné době již proběhlo výběrové řízení na dodavatele nádob a vozidla. Nyní se připravujeme k podepsání smlouvy s dodavatelem. Samotná distribuce nádob občanům se předpokládá v průběhu měsíce října.

Finanční údaje projektu:

Celkové způsobilé výdaje projektu:	3 723 750,00 Kč
Dotace z fondu soudržnosti EU:	3 165 187,00 Kč – 85%
Dotace z OPŽP:	186 187,00 Kč – 5%
Vlastní zdroje obce:	372 376,00 Kč – 10%

V samotném projektovém záměru jsme se zavázali realizací tohoto projektu snížit množství produkce komunálního odpadu o 20%. Toto je úloha pro nás všechny občany a tímto bych chtěl apelovat na občany v obci, že jedině správným tříděním komunálních odpadů a bioodpadů se nám všem podaří tento cíl splnit a i do budoucích let udržet nízké náklady na svoz a separaci komunálního odpadu. Přílohou tohoto občasníku je propagační leták o správném kompostování. Naše obec se úspěšně zařadila do projektu „kompostuj“, kde na webu projektu: www.kompostuj.cz najdete podrobné informace o kompostování a využití kompostu v domácnostech. Za třídění odpadu všem děkujeme.

Petr Wagner, místostarosta obce

Kulturní komise

Vážení občané Rovenska,

máme za sebou již několik akcí, ale zdaleka nekončíme. Doufám, že jste si odnesli spoustu zážitků a užili zábavu, kterou jsme pro Vás připravili. Již jsme přivítali jaro procházkou k Rakovci, upálili čarodějnici a užili si s dětmi dětský den. Tímto bych chtěl poděkovat všem zúčastněným organizátorům za skvělou spolupráci. A co nás čeká v druhé půlce roku?

Hned v září se vydáme na dva zájezdy. Nejdříve vyrazíme dne 12. září 2015 na vinobraní do Znojma a poté 24. září pojedeme s našimi seniory na Vysočinu. Bližší informace se dozvíte z pozvánek, které budou vyvěšeny a zároveň se zájemci budou moci hlásit na Obecním úřadu. V říjnu se půjdeme projít do přírody. Dále se můžete těšit na tradiční „Člověče nezlob se“ na konci listopadu. A rok zakončíme posezením se seniory a silvestrovskou vycházkou.

Máme toho před sebou ještě hodně. Navíc, nechci předbíhat, ale velkolepost akce si to určitě zaslouží, nás v příštím roce čeká Den Mikroregionu Zábřežsko. Jistě mnozí z Vás tuto akci již navštívili v okolních městech (Zábřeh, Štíty) a obcích (Dubicko, Postřelmov, Hrabová) a my máme tu čest, abychom tuto akci pořádali v příštím roce v naší obci. Čekají Vás kulturní vystoupení, sportovní utkání, různé stánky, atrakce pro děti. Bude to opravdu organizačně náročné a my budeme rádi za každou pomoc. Doufáme, že budeme naši obec výborně prezentovat a užijeme si společnou zábavu. O všech akcích budete podrobně informováni.

Srdečně Váz zvu na připravované akce a moc se těším na setkání s Vámi.

Standa Klimeš, předseda kulturní komise

Hodový fotbalový zápas

Blíží se rovenské hody a s nimi i tradiční hodové fotbalové utkání ŽENATÍ-SVOBODNÍ o putovní pohár obce Rovensko.

I letos se toto měření fotbalového umu mezi mladou a „zralou“ generací uskuteční v neděli 6. září dopoledne na hřišti v Rovensku – výkop už v 9.30 hodin. Tímto zveme všechny příznivce „kulatého nesmyslu“ (ženy prominou ?!) k hojné účasti ať v roli aktivních hráčů či jako bouřlivých diváků. Bohaté občerstvení je tradičně zajištěno, dobrou náladu si vezměte sebou a pěkné počasí se budeme snažit domluvit tam „nahore.“

Rovenské hody

slavíme v neděli 6. září s následujícím programem:

7.00 hod. budíček dechovou hudbou, průjezd obcí na povozu taženém koňským spřežením

8.30 hod. mše sv. v kapli Narození Panny Marie, celebruje P. Bohuslav Směšný

9.30 hod. fotbalové utkání svobodní – ženatí

Celý víkend budou „Na rybníčku“ pouťové atrakce pana Lagrona.

Obecní úřad Rovensko, č.p. 59, 789 01 Zábřeh, tel. 583412222, Josef Šincl starosta tel. 606885139, Pavlína Domesová tel. 724187196, e-mail: obec@ rovensko-morava.cz, www.rovensko-morava.cz

Za obsah jednotlivých příspěvků v tomto občasníku zodpovídají jejich autoři.

Prostřednictvím e-mailu je možné také vyjádřit své připomínky, námět a postřehy k činnosti obce.

Kontakt: František Domes, tel. 602525307, e-mail: frantisek.domes@seznam.cz

Jak na kompost

Bioodpad je jediným druhem odpadu, který lze v domácích podmínkách velmi kvalitně recyklovat na cenné organické hnojivo. Právě na tuto jedinečnost zapomínáme, když bioodpad jako součást směsného komunálního odpadu vyvážíme na skládky nebo dokonce do spaloven. Zcela zbytečně tak utrácíme peníze za svoz, platíme za skládkování či spalování a přitom se ochuzujeme o potřebný kompost.

Než začne obec vytvářet kapacity na zpracování bioodpadů (kompostárny, bioplynové stanice,...), měli bychom si být jisti, že jsme udělali maximum pro jeho zpracování svépomocí. Takovéto nakládání s bioodpady může:

- až o 40% snížit náklady na svoz a ukládání či spalování směsného komunálního odpadu
- nezatěžuje obec hlukem a výfukovými plyny svozových vozidel a šetří se pohonné hmoty
- snižuje množství odpadu ukládaného na skládky, prodlužuje životnost skládek
- pomáhá naplnit skládkovou směrnici a odvrátit tak hrozící pokuty za její neplnění

Pro většinu z nás není problém třídit odpad, pokud máme dostatek informací co nám to přinese a jak třídění realizovat.

Základní pravidla kompostování

- Dospodu kompostu patří hrubší a vzdušný materiál, který umožní provzdušnění kompostu a odtok přebytečné vody. Neměl by však chybět i ve vyšších vrstvách (nadrobno nasekané nebo nadrcené větve z prořezávky stromů a keřů, dřevní štěpka, hobliny, dřevnaté stonky květin apod.).
- Čím pestřejší je skladba materiálu ke kompostování, tím lépe. Materiál ke kompostování dobře promícháme:
 - vlhké se suchým
 - porézní materiál z hutným
 - „hnědé se zeleným“ = uhlíkaté (C) s dusíkatým (N) - čím starší, tmavší a dřevnatější materiál máme, tím je v něm obsaženo více uhlíku, čím je materiál čerstvější, šťavnatější a zelenější, tím obsahuje více dusíku. Z toho plyne vysvětlení, že samotnou trávu kompostovat nelze. Jedná se o dusíkatou, málo strukturní složku. Na kompostu pak dochází ke hnití a zápachu, proto je dobré míchat ji s jiným materiálem, např. dřevní štěpkou nebo listím z předchozího roku.
- K rychlejšímu nastartování tlení můžeme přimíchat zralý kompost, případně chlévský hnůj.
- Přidáním zeminy se organická hmota naváže na jílovité minerály, čímž vzniká vysoce kvalitní humus.
- Pravidelně kontrolujeme správnou vlhkost kompostu.
- Správně založený kompost se začne do dvou dnů po založení zahřívat na teplotu přes 50°C, což je způsobeno vysokou aktivitou mikroorganismů. Tato tzv. horká fáze může trvat několik dní, ale i několik týdnů. Dochází při ní k hygienizaci kompostu, to jest ke zničení semen plevelů a zárodků chorob. Po dosažení maxima teplota pozvolna klesá. Aby k hygienizaci došlo, je potřeba na kompost přidávat větší množství materiálu najednou. Materiál můžete rovněž postupně shromažďovat, a když budete mít k dispozici větší množství rychlerozkladného materiálu (například čerstvou travní seč), tak ji promíchejte s nashromážděným materiálem a založte najednou celou hromadu kompostu..
- Čerstvý kompost můžeme získat za 2 - 6 měsíců, vyzrálý kompost za 6 - 12 měsíců.

Základní pravidla jako je různorodá skladba materiálu, optimální vlhkost a dostatek vzduchu je třeba dodržet ve všech typech kompostérů – i plastových.

Sledování procesu kompostování

Vlhkost – Správnou vlhkost určíte podle orientační zkoušky. Vezměte kompostovaný materiál do ruky a zmáčkněte ho tak pevně, jak to jde. Při optimální vlhkosti se nesmí mezi prsty objevit voda. Při otevření pěsti však musí materiál zůstat pohromadě ve formě „knedlíku“. Pokud je kompost příliš vlhký, je vhodné jej přehodit a přidat suchý materiál (např. piliny). Pokud je kompost suchý, je vhodné ho vlhčit užitkovou vodou.

Vzduch – Bakterie a houby potřebují obrovské množství kyslíku. Pro dostatečný přísun vzduchu je kompost vhodné po 4 – 8 týdnech po jeho založení přehodit.

Teplota – Vyšší teplota materiálu v počátečních týdnech po založení kompostu je důkazem dobrého průběhu kompostování. Skutečnost, že se materiál zahřívá, lze poznat vsunutím ruky do kompostu. Pokud se materiál nezahřívá, pak je pravděpodobně hodně suchý, nemá vyhovující složení nebo ho není dostatečné množství.

Osázení kompostu - Kompost můžete osadit rostlinami jako jsou tykve, cukety, okurky. Listy vytvoří ochranu před letním sluncem a pokud bude osázen, určitě nezapomenete zkontrolovat, zda nepotřebuje zalít. Při osazování se musí do kompostu udělat jamky a vyplnit je zeminou, aby měly rostlinky pro začátek oporu a výživu.

Co lze kompostovat

Z domácnosti / ze školy / z firmy

- zbytky ovoce a zeleniny (včetně citrusových plodů)
- kávové a čajové zbytky
- zbytky pečiva
- skořápky z vajíček a ořechů
- lepenka, papírové kapesníky, ubrousky
- podestýlka domácích býložravých zvířat

Ze zahrady

- posekaná tráva, listí, větvičky
- plevele, zbytky zeleniny
- piliny, hobliny, kůra
- popel ze dřeva
- trus býložravých hospodářských zvířat
- peří, chlupy, vlasy

Ideální poměr C:N (uhlíkatého materiálu "C" k dusíkatému "N") je cca 30:1.

Orientační poměr uhlíku a dusíku C:N

6-10:1
slepičí a drůbeží
trus

30-34:1
slupky
a okrojky
z ovoce

37-54:1
papírové
čajové sáčky,
kávové filtry

10-15:1
slupky a okrojky
z brambor, okurek
a jiné zeleniny

30-34:1
slupky z banánů
a jižního ovoce

50-60:1
sláma

10-15:1
zbytky jídla
staré pečivo

30-34:1
slupky citrusových
plodů

54-129:1
znečištěný
papír

15-20:1
travní seč

20-47:1
uvadlé a uschlé
květiny

226:1
větvě,
dřevní
hmota

15-37:1
natě ze zeleniny
a bylin

37-47:1
listy stromů a keřů,
čerstvé i suché

500:1
piliny, dřevní
pelety

Materiály nevhodné ke kompostování

- kosti, odřezky masa, kůže (lze kompostovat, avšak vždy by měla proběhnout tzv. hygienizace, která zajistí usmrcení původců chorob)
- stolní oleje a tuky (v menším množství lze kompostovat, vhodné je nechat je nasáknout do svého materiálu – ubrousků, pilin apod.)
- rostliny napadené chorobami (mozaika tabáku, spála růžovitých, šarka slivoní, nádorovitost košťálovin, rez fazolová, bílá sklerotiniová hniloba salátu,), vykvetlé plevele
- chemicky ošetřené materiály – zbytky barev, laků apod.
- popel z uhlí, cigaret
- prachové sáčky z vysavače
- exkrementy masožravých zvířat
- časopisy
- plasty, sklo, kovy, kameny

